

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

י.לרר (הנדסה) בע"מ ח.פ. 511683257

התובעת

נגד

מבני תעשיה בע"מ

הנתבעת

פסק דין

1. התובעת, חברה קבלנית העוסקת בביצוע תשתיות, הגישה תביעה כספית כנגד חברת מבני תעשיה בע"מ בגין הוצאות ונזקים שנגרמו לה. לטענתה, בשל עיכובים בביצוע עבודות להקמת **מובל תיעול וקו ביוג** בקרית אריה בפתח תקווה, שבוצעו החל מחודש יולי 1998.
- העבודה התארכה, ובמקום 6 חודשים, כפי שנקבע בחסכם ההתקשרות, ארכה העבודה 25 חודשים, עד יולי 2000. התובעת ייחסה את העיכובים ואת היעדר הרצף בעבודה (עבודה במקטעים) לנתבעת, וטענה לנזקים כתוצאה מכך בסדר גודל של 4.5 מיליון ₪ נכון לנובמבר 2000.
- בנוסף, טענה התובעת בכתב תביעתה לפיצוי שמגיע לה בגין התחשבנויות, דהיינו עבודות שבצעה בפתח תקווה נוספות למול מה שהיתה אמורה לבצע. הפיצוי הנתבע בגין ראש נזק זה הוא בסדר גודל של 866,000 ₪ נכון לנובמבר 2000.
2. כתב התביעה הוגש רק כחודש לפני חלוף תקופת ההתיישנות, דהיינו ביום 28.5.2007, שבע שנים לאחר סיום ביצוע העבודות, בסכום תביעה של 7.4 מיליון ₪. הצדדים בקשו להקדיש להליך גישור תקופה ארוכה ומייגעת, אך הגישור לא צלח. לפיכך נותב התיק לשמיעת ראיות. הדיון פוצל תחילה לשאלת האחריות בנושא העיכובים והיעדר הרצף, בטרם כניסה לחישובים הכספיים המורכבים. כמו כן ההתחשבנות לגבי תשלומים עבור "עבודות נוספות" שבוצעו לטענת התובעת הועברה לחוות דעת מומחה מטעם בית המשפט.
3. החלטה בנושא החבות, כפי שתפורט בתמצית בהמשך, ניתנה ביום 1.8.12 (לאחר 8 ישיבות הוכחות), וקבעה כי הדיון בנזק מצטמצם אך ורק לנזק שנגרם בגין עבודה במקטעים בשל דחייה בהעתקת עמודי החשמל המסוימים הנזכרים בהחלטה,

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

והתחשבות זו הועברה אף היא לחוות דעת מומחה. שאר הטענות לגבי עיכובים ועבודה במקטעים - נדחו. בכך למעשה הוכשרה התכנסות התיק בנושא הנזק על שני ראשיו : התחשבות בגין עבודות נוספות, ונזק בגין עבודה במקטעים בשל דחייה בהעתקת עמודי חשמל מסויימים.

ראש נזק : התחשבות בגין עבודות נוספות

4.

4.1 חוות דעת המומחה, אינני שטרנברג סומנה מ/1. המומחה בקר באתר, ונפש עם הצדדים מהלך של 5 פגישות, בהם השתתפו הצדדים, באי כוחם ומהנדסים מטעמם. כמו כן הונח בפני המומחה חומר רב, לרבות תצהירי הצדדים, מסמכי ההתקשרות, תוכניות, יומני עבודה ומסמכי עבודה רבים. חוות הדעת מתייחסת לכל אחת מטענות התובעת וממליצה על תשלום כולל של 56,013 ₪ לתובעת, בעבור כל תביעותיה בראש נזק זה, כשהסכום נכון ליום 28.5.07 ואינו כולל מ.ע.מ.

4.2 המומחה נחקר על חוות דעת על ידי ב"כ התובעת, מהלך יום שלם, וב"כ הצדדים הגישו טענותיהם.

4.3 חפירה מתחת למצע א'

א. נטען על ידי התובעת כי בכתב הכמויות נקבע המחיר שהיא אמורה לקבל בגין חפירות עד תחתית מצע א' (סעיף 01.010 לכתב הכמויות) בעוד שבפועל היא נדרשה לחפור עמוק יותר, עד תחתית מצע ב'. נטען כי חפירה בקרקע לצורכי בניית מובל נעשית בצורת טרפז הפוך, וחפירה לעומק גדול יותר מגדילה את נפח הטרפז. התובעת דרשה את הפרשי הנפחים של הטרפזים, אך בפועל קבלה רק תוספת בגין הנפח המלבני הכלוא בין שכבת מצע א' לשכבת מצע ב' וגם זאת לא לפי המחיר הראוי. הנתבעת טענה כי לא מגיע לתובעת כל סכום נוסף, מעבר לנפח המלבני שקבלה.

ב. במהלך ישיבה שהתקיימה בפני המומחה הוסכם על דעת התובעת כי בוצעה חפירה בהתאם לתוכניות, וכי לא בוצעה חפירה לעומק גדול יותר. לא הונח מצע ב' אלא "באקלאש" והתובעת קבלה תשלום בעבורו. בחשבון הסופי אושר לתובעת על ידי המפקח תשלום בגין חפירה של 4,466.76 מ"ק במחיר של 10.9 ₪ למ"ק. על פי ההסכם מחיר חפירה הינו 5.45 מ"ק והפיקוח אשר מחיר כפול, בשל חפירה בתנאים קשים. סה"כ אושר לתובעת בגין חפירה סכום של 45,177 ₪ ובסיכום מיום 17.1.01 לאחר פגישה בין הצדדים הוחלט לשלם לתובעת סכום נוסף בגין 322 קוב בסך של 3,510 ₪.

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

- ג. המומחה עמד על כך כי יש סתירה מילולית בין כתב הכמויות לבין המפרט המיוחד. ס' 0.1.010 בכתב הכמויות התייחס לחפירה עד לתחתית מצע סוג א'. על פי המפרט המיוחד ס' 4.1 "...נפח החפירה לצורכי תשלום ימדד בהתאם לעומק מפני האדמה לתחתית מצע סוג ב' ...עם דפנות ורטיקאליות". דהיינו לא ימדד הנפח בשיפועים. אין בסתירה זו כדי לתמוך בטענת התובעת מהטעמים המצטברים הבאים:
- "לא חיתה חפירה לעומק גדול יותר מהתוכניות, ועובדה זו הוסכמה.
- " נפח המדידה על פי החסכם והמפרט צריך להעשות עם דפנות ורטיקאלים
- "המומחה ראה בתמונות שהוצגו דפנות ורטיקאליות בחפירה, באופן שסותר את טענת התובעת לחפירה בשיפוע.
- "לא פוזר והודק מצע ב', בניגוד לדרישות החוזה אלא הונח מצע באקלאש והתובעת קבלה תשלום עבורו.
- "התובעת קבלה גם לטענתה פיצוי עבור מלבן ההפרש. המפקח אישר תשלום נוסף.
- " אושר לתובעת מחיר כפול ממחיר החוזה למ"ק.
- ד. מסקנת המומחה חיתה בסעיף זה - "התובעת לא הצליחה להוכיח כי אכן בצעה עבודה נוספת וכי מגיע לה תשלום בנוסף לתשלומים שהועברו לה ותוארו לעיל", וזאת בשל מכלול הטעמים המפורטים לעיל.
- ה. חקירתו הארוכה של המומחה בענין זה לא האירה נקודות נוספות, ולא שינתה את מסקנתו. נהפוך הוא. המומחה הדגיש כי הוראת הסעיף בדבר חישובי נפח עם דפנות ורטיקאליות באה על מנת למנוע דרישות תשלום מנופחות מהקבלן.
- ו. לפיכך, אני מקבלת את חוות דעתו של המומחה בנקודה זו, ודרישת התשלום בשל חפירה מתחת למצע א - נדחית.
- 4.4 הזזת תוואי קו בייב. באזור שוחה 14. עקב מבנה נטוש
- א. נטען על ידי התובעת כי לפי התכנון המקורי היה אמור קו הביוב לעבור בתוואי מסויים אך בפועל לא התאפשרה הבנייה בתוואי זה עקב קיומו של מבנה נטוש באזור שוחה 14. נטען כי הזזת התוואי באופן שיעקוף את המבנה גרמה לעלויות נוספות לתובעת, שכן העבודה בקטע זה נמשכה 6 ימים במקום יום אחד. נטען כי הנתבעת לא שלמה בגין תוספת עבודה זו. הנתבעת טענה כי בסיור הקבלנים, בו לא השתתפה התובעת, ניתן היה לראות את המבנה הנטוש עוד טרם תחילת העבודות והסטות התוואי לא גרמה לתוספת עבודה או תומרים.

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

- ב. בתוכנית ראשונה עבר קו הביוב מתחת למבנה. המומחה מציין, לאחר ששמע את הצדדים כי המתכנן שיער שהמבנה יחרס, אך לא נרשמו דרישות להריסת מספר חודשים לאחר תחילת העבודה, נמסרה תוכנית לביצוע הכוללת מעקף. התובעת רשמה על כך הערה ביומן העבודה, אך לא הגישה "ניתוח מחירים" ודרישה לתשלום בזמן אמת, אלא שנתיים מאוחר יותר. ס' 3.8, 3.9 למפרט מתייחסים לכך שתשלום עבור צגרת ביוב יעשה לפי מטר אורך. התובעת הניחה צגרת ארוכה יותר, וקבלה תשלום על כך.
- ג. המומחה האריך את משך ביצוע העבודה בשל המעקף ביום או יומיים לכל היותר והמליץ על תשלום עבור שני ימי עובדה נוספים לפי ניתוח מחירים שהגישה התובעת, בסך 15,758 ₪. לאחר שאלות הבהרה והצגת דפי יומן, השיב המומחה כי למרות שלא ניתן לקבוע חד משמעית כי שינוי בתוואי הצגרת הוא שגרם לעיכוב בחמשה ימי עבודה, הוא ממליץ לשקול תשלום עבור 3 ימי עבודה נוספים, דהיינו סכום נוסף של 23,637 ₪.
- ד. בראש נזק זה המליץ המומחה על תשלום כולל של 39,395 ₪.
- 4.5 עלויות נוספות בגין הקמת קו ביוב בקרבת שוחה 12
- א. עקב קיומו של עמוד חשמל מס' 16 בקרבת שוחה 12 בתוואי קו הביוב, בנתה התובעת את קו הביוב עד לעמוד החשמל, ולאחריו. נוצרה קטיעה ברצף. לאחר הזזת עמוד החשמל השלימה התובעת את הבניה בקצב איטי יותר, ללא הקטיעה. הנתבעת הכחישה קיומה של עלות הנוספת.
- ב. בגין התארגנות מחדש לבנית קו הביוב לאחר העתקת עמוד החשמל בקטע הקטיעה דרשה התובעת סכום של 16,835 ₪, וקבלה את הסכום במלואו. בחשבון ההתארגנות מחדש שהגישה התובעת בחודש ספטמבר 2000 נכלל הובלת באגר, הובלת שופל, יום מדידה חוזר, בשל תקופת הגשמים - ניקוי התוואי שחצריך יום עבודה אחד של באגר, ושני פועלים נוספים, הוצאת והכנסת פקקים, ועוד. חשבון זה שהוגש בספטמבר 2000, היה אמור לפצות את התובעת בגין ביצוע העבודה באזור הקטיעה, הוא כולל רכיבים של התארגנות מחדש, עבודה נוספת שנדרשה, ואין בו רכיב של "האטה בעבודה" מעבר למה שכן פורט בו כמו יום נוסף למדידה, יום עבודה נוסף של באגר, שני פועלים נוספים וכו'.
- ג. המומחה מצא כי התובעת לא הראתה כי נדרש לה זמן עבודה ארוך יותר מהרגיל לביצוע המקטע לאחר העתקת עמוד החשמל, מעבר לסכום שדרשה וקבלה.
- ד. חקירת המומחה בנושא זה בבית המשפט לא העלתה כל דבר שיש בו לשנות את המסקנה אליה הגיע המומחה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

- לפיכך, אני מקבלת את חוות דעתו של המומחה בנקודה זו, ודרישת התשלום בשל עלויות נוספות בקרבת שוחה 12 - נדחית. ✓
- 4.6 עלויות נוספות בשל חפירת קו הביוב בעומק רב יותר מרום הקרקע הקיים
- א. נטען כי בתוכנית המקורית תוכנן עומק החפירה של קו הביוב כעומק מסויים מתחת לרום פני השטח. התובעת בצעה מדידה טרם תחילת העבודה ממנה עלה כי נדרשת חפירה לעומק גדול יותר מהתכנון. התובעת דרשה סכומים נוספים עבור חפירה עמוקה יותר ועבור פינוי של חומר חפור בכמות גדולה יותר מהאתר. הנתבעת טענה כי לא מגיע תשלום.
- ב. ס' 3.8 במפרט, קובע כי הנחת קווי צינורות כאשר העבודה כוללת חפירה לפי צורך, יהיו לפי מטר אורך וללא חישוב כמויות. בכתב הכמויות לא נרשמה הערכת כמות לחפירה, אלא זו נמדדה במטר אורך. בכתב הכמויות גם לא צויין עומק קו הביוב. (ס' 03.010). ס' 3.10 במפרט מציין מדידת עומק קווי הצינורות לצרכי תשלום, בהתייחס לעומק הנחתם. העומק מתייחס למעשה לעבודת החפירה המוסדרת בפרק 2 במפרט.
- ס' 2.1 במפרט הורה כי על הקבלן, לפני תחילת החפירה, למדוד את חתך הקרקע לאורך קווי הצינורות, ואם יתקבל הפרש בין המדידות של הקבלן לשרטוטי אנכים כפי שנמסרו לו עליו להודיע על כך למפקח שיבקר את המדידות ויכניס את השינויים לשרטוט. השרטוטים המבוקרים ישמשו בסיס חשוב עומק הצינורות ותאי הבקורת לצורך תשלום. לא הוגשה על ידי התובעת מדידה עדכנית טרם תחילת העבודות, אלא מספר חודשים לאחר מכן, שאז כבר נערם חומר חפירה שהגביה את הרום, לטענת הנתבעת.
- ג. המומחה עבר על יומני העבודה מהם עלה כי התובעת לא הגישה תוכנית מדידה לעומק החפירה לפי ס' 2.1 לעיל, וזאת על אף שנדרשה מספר פעמים על ידי המפקח להגישן.
- ד. המומחה במסקנתו מציין כי לא ניתן לאמת בוודאות גמורה כי נפח החפירה גדל. ביומני העבודה לא נרשם כי הוצגה תוכנית מדידה לפיקוח כנדרש בס' 2.1 במפרט. הנחת קווי הצינורות נמדדת לפי מסמכי המכרז במטר אורך ללא התייחסות לעומק החפירה אך בכל זאת מבקש המומחה להמליץ על תוספת סכום של 103,912 ₪ לתובעת, שסכום זה כולל גם פינוי החומר הנוסף מהאתר, שכן התובעת הסתמכה על תוכניות בעת תמחור הפרויקט. (הסכום המופיע בחוות הדעת בסך 40,255 ₪ תוקן בשאלת הבהרה).
- ה. אני נוטה לקבל את המלצת המומחה בענין זה, כהמלצת בית הלל, על אף שקריאה יבשה של מסמכי המכרז והוראותיו, אינם תומכים בכך.

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

- 4.7 פינוי סוללה מערבית הסמוכה למובל
- א. נטען כי בסמוך למובל היתה סוללת עפר שהתובעת נתבקשה על ידי הגתבעת לסלקה, אך לא קבלה תשלום בעבור ביצוע עבודה זו. התובעת הכחישה קיומה של הסוללה, טענה כי לא התחייבה לשלם עבור פינוי הסוללה, על התובעת היה לבדוק את תנאי השטח לפני תחילת העבודה וממילא לא ניתן לדעת את גודלה היום.
- ב. המומחה מציין כי התובעת מציינת את קיום הסוללה ביומני העבודה כחצי שנה לאחר תחילת העבודה, והגישה סקיצה של מודד כשנתיים לאחר תחילת ביצוע העבודות. התובעת חולקת על כך שהיתה סוללה במקום ומיחסת זאת לעבודות הפירה שבצעה התובעת בעצמה.
- ג. ☒ המומחה קבע כי לא ניתן לאמת את הטענה לגבי קיומה של הסוללה. לפיכך, אני דוחה טענה זו של התובעת.
- 4.8 לסיכום ראש נזק זה
- א. קבלתי את המלצת המומחה לענין הזות תואי קו ביוב, באזור שוחה 14, עקב מבנה נטוש לתשלום סכום של 39,395 ₪ לתובעת, ובענין החפירה לתשלום סכום של 103,912 ₪ לתובעת.
- ב. שאר הטענות להתחשבות בגין עבודות נוספות - נדחות.
5. ראש נזק: בגין עבודה במקטעים בשל דחייה בהעתקת עמודי חשמל מסוימים
- 5.1 יש להקדים ולהתייחס במספר מילים להחלטה בנושא החבות. ההחלטה בנושא החבות סקרה את עובדות הרקע לזכיית התובעת במכרז, כשהצעתה היתה הזולה ביותר ועמדה על 70% מהאומדן שנעשה על ידי החברה המתכננת, ובנוסף נתנה הנחה נוספת של אחוז אחד. ההחלטה סקרה את התשתית ההסכמית בין התובעת לנתבעת ואת העבודות שבוצעו בפועל. להבנת התמונה הכללית יש לראות במיוחד ס' 5 בהחלטה.
- 5.2 התובעת טענה כי בתוואי המובל היו 5 מכשלות שהביאו לעיכובים ולעבודה במקטעים, ואלו הן: עמודי חשמל; קו מקורות; מסילת רכבת; מעביר ישן; בעיית מי תהום. ההחלטה בנושא החבות דנה בכל אחת מטענות אלו, בהתייחס לעובדות ולחוראות ההסכמים שבין הצדדים. המחלוקת מתמקדת בעבודות שבוצעו בקצה המובל, באזור פסי הרכבת.
- 5.3 כבר כאן אציין כי טענות התובעת לענין המכשלות נדחו, למעט זו המתייחסת לעמודי החשמל שהתקבלה באופן חלקי.

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

- 5.4 לאורך תוואי המובל היו עמודי חשמל סמוכים. חפירה בסמוך אליהם הצריכה אישור פרטני מחברת החשמל. היו עמודים שהיה צריך "לתמוך" ולגביהם אין לתובעת טענה. היו 3 עמודים שחברת החשמל דרשה "העתקתם": עמ' מס' 16 הנמצא בצד הקרוב לתחילת המובל, עמוד 11, ועמוד 10 שמרחק מסוף המובל הוא 100 מ' ו-35 מ' בהתאמה. שניהם עמודי מתח גבוה. עמ' 16 הועתק ביום 11.12.98. עמודים 10,11 הועתקו ביום 9.10.99.
- 5.5 לגבי העתקת עמ' 16, כבר דנו במסגרת ס' 4.5 לעיל, ולא נמצא שנגרם נזק כלשהו מעבר לצורך התארגנות מחדש לעבודה במקטע, שהתובעת פוצתה בעבורו בהתחשבות שהיתה טרם הגשת התביעה.
- 5.6 מצאתי כי את הסיכון החוזי הכרוך בהעתקת העמודים, יש לחלק בין התובעת והנתבעת בחלקים שווים. לפיכך, נשאר להעריך מהו הנזק שנגרם בגין העתקת עמודים 10,11. מחלקה של התובעת בסכום הנזק יש להפחית סכומים שכבר שולמו לה, קודם לחגשת התביעה, בגין עבודה במקטעים באזור, בשל הדחייה בהעתקת עמודי החשמל.
- יובהר, כי הודגש בהחלטה כי "האיחור בהעתקת העמודים בסוף המובל, ממילא לא היה מה שהשפיע על חזרה לעבודה באתר בקיץ 99, כשממילא נדחתה עבודת המעבר מתחת לפסי הרכבת למאי 99". עוד נקבע בהחלטה כי דחיית עבודת המעבר מחת לפסי הרכבת הינה באחריות התובעת עצמה ובשל התנהלותה.
- 5.7 המומחה, איג'י שטרנברג, התבקש להעריך את גובה הנזק לעבודה במקטעים בשל האיחור בהעתקת עמודים מס' 10,11.
- 5.8 חוות דעת המומחה מיום 4.8.13 סומנה מ/2. היו 4 מפגשים בין המומחה והצדדים להבהרת הנושא. המומחה, בחוות דעתו, מציין כי על פי ההסכמים היתה זו חובתה של התובעת לדאוג לתימוך עמודי החשמל ולשלם עבור העתקתם, תשלום שבוצע בפועל על ידי הנתבעת וחסך מהתובעת הוצאות גדולות. עוד הוא מציין כי ההסכם לא כולל התחייבות הנתבעת לעבודה רציפה, התובעת זכתה ל"הטבות" שונות, כמו תשלום שקבלה עבור אלמנטים טרומיים במובל באזור מסילת הרכבת, למרות שהמובל נוצק בצורה קונבנציונאלית (ולכן זולה יותר), כמו כן לא נדרשו ממנה קנסות ופיגורים בשל התארכות תקופת הביצוע. עוד מציין המומחה (בתגובה לטענה שהעלתה התובעת בפניו לענין גובה הנזק) כי על פי המפרט המיוחד לא מגיע לתובעת תשלום כלשהו בגין שאיבת המים. יחד עם זאת מציע המומחה לבית המשפט בחוות דעתו לשקול אם לפצות את התובעת כדי 20% מתוך שווי התארכות עבודה ב-6 חודשים. המומחה ציין כי לפי נוסחת משרד השיכון הערכת עלות בגין התארכות עבודה ב-6 חודשים

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

עומדת על סך של 762,000 ₪, ולכן משאיר לשיקול דעת בית המשפט תשלום חלקי. בחקירתו ציין המומחה כי כוונתו ש- 20% מהסכום הוא הנוק הכולל. עוד אישר המומחה במהלך חקירתו כי "נוסחת משרד השיכון" איננה נוסחה שהוסכמה במסמכים בין הצדדים. עוד אישר כי אם לא היו עיכובים בגין העתקת עמודי החשמל, העבודה היתה מתקצרת אולי בחודש מהזמן שבוצעה בפועל, ולא בששה חודשים כפי שרשם בחוות דעתו שבטאה בענין זה את עמדת התובעת.

5.9 לטענת הנתבעת, גם אם נשתמש ב"נוסחת משרד השיכון" ונציב בנוסחה את "סכום החשבון הסופי המאושר" בסך 7,865,573 ₪, עלות בגין התארכות עבודה ב-6 חודשים עומדת על סך של 618,000 ₪. עלות התארכות של חודש אחד תהיה 103,000 ₪, 20% מזה הם 20,600 ₪ סכום שיש לחלק בין שני הצדדים בשל אחריות משותפת ושווה של שניהם. הנתבעת טוענת כי מסכום זה יש להפחית את הסכומים ביותר ששלמה לתובעת עבור רכיבים טרומיים שלא בוצעו, ורכיבים נוספים ששלמה ביתר.

5.10 לא ניתן לקבל כגתון את העובדה שהעתקת עמודים 10,11 הביאה להארכת העבודה ב-6 חודשים. המומחה עצמו מציין שמנסיונו הוא מעריך שהעתקת העמודים גרמה להתארכות עבודה בשל חודש, והא מתייחס לנוק בסדרי גודל של 100,000 ₪-150,000 ₪. (ראו עמ' 523,524 למרטיכל). יחד עם זאת ציין המומחה בחוות דעתו כי הנתבעת היא זו שנשאה בעלות העתקת העמודים. במסמכי המכרז העריך המתכנן עלות להגנה על עמוד חשמל אחד בסך של 100,000 ₪ ואילו התובעת במסמכי המכרז ציינה סכום של 2,686 ₪, סכום שאינו ריאלי לדעת המומחה בחוות דעתו. בפועל, נשאה הנתבעת בעלות העתקת עמודי החשמל, בניגוד לקביעת החוזית, בסדרי גודל של קביעת האומדנא במסמכי המתכנן.

5.11 התובעת לא הראתה למעשה בפרטים כיצד העתקת העמודים בחודש אוקטובר 1999 הביאה להארכת ביצוע עבודתה, שכן מכלול העבודות לגבי הביוב הסתיימו במרץ 2000 ולגבי המובל רק ביולי 2000. עוד ידוע כי התובעת עזבה את האתר בסוף דצמבר 1998 וחזרה לעבודה באפריל או מאי 1999 משיקולים אחרים. מכשולים אחרים, שאינם קשורים בהעתקת עמודי החשמל מנעו את פירוק המובל הישן, שגרמו לטענת התובעת להצטברות מים, כך גם לגבי הסחף שנטען שהצטבר. גם המכשול של פסי הרכבת שהנתבעת איננה אחראית לאי הסרתו דחה את בניית המובל באזור. התובעת טוענת להוצאות מיוחדות בגין עבודות הבטון שבוצעו במקטעים אלו כמקטעים נפרדים, אך הם בוצעו כמקטעים

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

נפרדים גם בשל מכשולים אחרים שהנתבעת איננה אחראית להם. על עבודות הבטון במקטעים אלו כבר נאמר ששולם ביתר, שכן שולם עבור רכיבים טרומיים שלא בוצעו. (מחיר מעבר טרומי כפול ממחיר בטון רגיל שבוצע בפועל).

5.12 בנסיבות אלו, ובאימוץ גישת בית הלל, אניח כי הערכת המומחה לגבי נזק בסכום של 100,000 ₪ מבוססת על נסיונו, ולמרות הסתייגויותי המשפטיות, תשא הנתבע במחצית הנזק, דהיינו סכום של 50,000 ₪.

6. לסיכום

6.1 בגין ראש נזק של "התחשבות בגין עבודות נוספות" תשא הנתבעת בסכום של 143,307 ₪. לסכומים אלו יש להוסיף מ.ע.מ.

169,102.2

6.2 בגין ראש נזק של ביצוע במקטעים ועיכובים, תשא הנתבעת בסכום של 50,000 ₪.

219,102.2

6.3 הסכומים בס' 6.1 צוינו על ידי המומחה כנכונים ליום הגשת התביעה, 28.5.07. הסכומים לקוחים ממחירון דקל הכולל בתוכו כבר רווח קבלני. בהתחשב בעובדה שהסכומים מגלמים את חלוף הזמן מהמועד הרלוונטי להתחשבות שנת 2000, ועד להגשת התביעה אשר הוגשה כחודש לפני תום תקופת ההתיישנות, לא מצאתי לנכון לקבוע בגינם הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד היום.

✓✓!!

6.4 הסכום הנקוב בס' 6.2 הוא סכום אומדנא, וגם עליו אין להוסיף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה ועד היום.

6.5 אזכיר כי התביעה הוגשה בשנת 2007 על סכום של 7.4 מיליון ₪. הסכום שהולידה תביעה זו לטובת התובעת, ואף זאת בדרך החסד, מגיע לכדי 2% מסכום התביעה.

6.6 לכך יש להוסיף את דרך החתחתים שנקטה התביעה בניהול התיק. תחילה, על אף שהפריקט בוצע בשנת 1998 והסתיים בשנת 2000, המתנה התובעת כמעט שבע שנים תמימות להגשת התביעה, ללא כל צידוק, כאשר ברור שבדיקת מסמכים והתחשבויות לאחר 7 שנים קשה נוכח הזמן שחלף ונושאי תפקידים שהתחלפו. אך בכך לא הסתיימה ההכבדה של התביעה על ניהול הדיון. בית המשפט והצד השני הוצפו בפרטים במסמכים ובתוכניות ברמת פירוט בלתי נתפסת בהיקף של אלפי מסמכים, ונציג התובעת, מר לרר, עמד על כל פרט, ולו השולי ביותר. בנוסף, התביעה נסתה לדחות ככל שניתן ביצוע החלטות בית המשפט כאילו מטרתה להנצית את הדיון. בתיק התקיימו 9 ישיבות הוכחות ממושכות בבית המשפט שהתפרשו על ימים תמימים. זאת בצד 9 פגישות נוספות עתירות

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 פברואר 2014

ת"א 555-07 י.לרר (הנדסה) בע"מ נ' מבני תעשיה
בע"מ

משתתפים שנתקיימו אצל המומחה לליבון הטענות השונות שהעלה נציג התובעת, מר לרר.

6.7 בהתחשבות סופית בנובמבר 2000, לאחר תשלום תוספות, קבלה התובעת סכום שמעל ל-7 מיליון ₪, ובשנת 2007 תביעתה היא לסכום נוסף של למעלה מ-7 מיליון ₪. כאמור, התוצאה בפסק הדין זניחה לגבי הסכומים שנדרשו. השיטה להגיש את ההצעה הזולה ביותר במכרז, שאף נמוכה באופן משמעותי מאומדן המציע, ולאחר מכן להתיש בתביעות על "רכיבים נוספים" היא שיטה נפסדת, ויש להוקיעה.

6.8 מטעמים אלו, אני מוצאת לנכון לחייב את התובעת בתשלום הוצאות לנתבעת בסכום של 150,000 ₪, בתוספת הסכומים ששלמה הנתבעת למומחה.

13,450
163,450

6.9 המזכירות תודיע לצדדים על פסק הדין.

ניתן היום, כ"ה אדר תשע"ד, 25 פברואר 2014, בהעדר הצדדים.

ריבי למשטריך-לטר, שופטת

הוקלד על ידי מיכל זבטני